

KÖRFEZ ÜLKELERİNİN MODERNİZASYONU: SAVUNMA SİSTEMİNE YATIRIMLARI VE STRATEJİK ORTAKLIKLAR

Nisan 2026 Sayı: 73



KÖRFEZ ÜLKELERİNİN MODERNİZASYONU: SAVUNMA SİSTEMİNE YATIRIMLARI VE STRATEJİK ORTAKLIKLAR

Körfez bölgesi, küresel savunma harcamalarının en hızlı arttığı bölgelerden biri olarak öne çıkmaktadır. Bölge ülkeleri; enerji kaynaklarının korunması, bölgesel rekabet yarışında liderliğin elde edilmesi, rejim güvenliğinin sürdürülmesi ve ulusal güvenlik kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla çeşitli devletlerle askeri ve stratejik iş birlikleri geliştirmektedir. Bu çalışma, enerji kaynakları bakımından zengin ve ekonomik açıdan güçlü olan Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'ın savunma kapasitelerini artırma amacıyla geliştirdiği askeri modernizasyon programlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede, söz konusu ülkelerin gerçekleştirdiği silah tedarik anlaşmalarının hangi aktörlerle yapıldığı ve yatırım yapılan savunma sistemlerinin temel özellikleri analiz edilmektedir. Çalışmanın temel araştırma sorusu şu şekilde belirlenmiştir: *Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'ın modernizasyon temelli askeri ortaklıkları çerçevesinde hangi savunma sistemleri ve silahları satın aldığı ve bu askeri ekipmanların teknik özelliklerinin neler olduğudur.* Çalışmada ele alınan alt sorulardan biri, 28 Şubat 2026 tarihinde ABD-İsrail'in İran'a saldırılarıyla başlayan savaşta, Körfez ülkelerinin yüksek maliyetli savunma yatırımlarına rağmen İran'ın artan misilleme füze saldırıları karşısında hava savunma sistemlerinin neden etkili bir caydırıcılık sağlayamadığıdır. Bu bağlamda çalışma, Körfez ülkelerinin savunma sistemlerine yönelik yatırımlarını ve silah tedarik anlaşmalarını inceleyerek belirlenen araştırma sorusuna yanıt bulmayı amaçlamaktadır.

Körfez Ülkelerinde Savunma Harcamalarının Artışı ve Modernizasyon

Son dönemlerde Körfez bölgesinin güvenlik yapısını derinden etkileyen çeşitli gelişmeler gündeme gelmiştir. 28 Şubat 2026'da ABD/İsrail ve İran arasında başlayan askeri çatışmalar, Körfez ülkelerinin petrol tesisleri, limanları ve ABD askeri üslerinin İran Devrim Muhafızları tarafından yoğun bir şekilde vurulmasıyla büyük çaplı bir güvenlik krizine dönüşmüştür. Bu savaşın etkileri arasında güvenlik tehditlerinin çeşitlenmesi, bölge aktörleri arasındaki güç rekabeti, enerji kaynaklarının tedarik süreçlerinde yaşanan aksaklıklar ve stratejik öneme sahip bölgelere askeri unsurların konuşlandırılması yer almaktadır. Bölgede

artan askeri gerilimler ve İran'ın bölge ülkelerinde bulunan ABD üslerine yönelik misilleme saldırılarının yarattığı belirsiz güvenlik ortamı da Körfez ülkelerinin savunma politikalarını doğrudan etkilemektedir.¹ Söz konusu gelişmeler, bölge aktörlerinin güvenlik kapasitelerini güçlendirme yönünde çeşitli iş birlikleri geliştirmelerine ve gelişmiş savunma sistemlerine yönelik yatırımlarını artırmalarına neden olmuştur. Artan güvenlik tehditlerine yönelik olarak ulusal güvenliklerini güçlendirmek ve askeri ekipmanlarını modernize etme sürecine hızlı bir şekilde uyum sağlamaya çalışan Körfez ülkeleri, daha fazla silahlanma eğilimi göstermiştir. SIPRI(Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü) tarafından 2025 yılında yayımlanan veriler

¹ ORSAM (Ortadoğu Araştırmaları Merkezi), (2025). "Körfez'de Bölgesel Askerî Gerginlikler ve Ekonomik Çeşitlendirmede İstikrar Arayışı",

<https://orsam.org.tr/yayinlar/korfezde-bolgesel-askeri-gerginlikler-ve-ekonomik-cesitlendirmede-istikrar-arayisi/>, (Erişim Tarihi: 14 Mart 2026).

incelendiğinde, Katar'ın 2020-2024 döneminde gerçekleştirdiği silah ithalatında ABD'nin yüzde 48'lik pay ile ana tedarikçi olduğu, özellikle insansız hava araçları ile modern füze sistemlerinin ihracatının arttığı görülmektedir.² Katar'ın diğer bölge dışı tedarikçileri arasında ise yüzde 15 pay ile Birleşik Krallık ve yüzde 14 ile Fransa yer almakta olup, bu ülkelerden savaş uçakları satın alınmıştır. Suudi Arabistan, 2030 Vizyonu çerçevesinde 2020-2024 yılları arasında modern ve insansız çalışma sistemine sahip askeri ekipmanlarını çeşitlendirmek amacıyla ithalatı artırmıştır. Bu kapsamda, silah ithalatında yüzde 72'lik pay ile ABD lider konumda bulunurken, diğer başlıca tedarikçiler arasında yüzde 10 ile İtalya ve yüzde 6 ile Fransa yer almıştır. Birleşik Arap Emirlikleri'nin ise 2020-2024 döneminde bölge dışı önemli ortakları arasında olan ABD yüzde 64'lik pay ile ilk sıradayken, Fransa'dan yüzde 4'lük pay ile insansız savaş uçakları tedarikinde önemli bir artış gerçekleşmiştir.³ Bu süreçte, Körfez ülkeleri stratejik iş birliklerini ve silah tedariki konusunda artan ilişkilerini bölge dışı aktörlerden biri olan ABD'yle geliştirmiştir.⁴

Körfez Ülkeleri'nin ABD ile Geliştirdiği Silah Anlaşmaları

SIPRI'nin 2026 yılında yayımladığı verilere göre, 2021-2025 döneminde Körfez bölgesine yönelik silah ticaretinin yoğunluğunda önemli bir artış gözlemlenmiştir. Bu çerçevede, Körfez

ülkelerine gerçekleştirilen askeri ekipman ihracatında yüzde 42 oranıyla Amerika Birleşik Devletleri birinci olmuştur.⁵ Bölgenin enerji kaynakları açısından en zengin ülke konumunda bulunan Suudi Arabistan ise toplam askeri ekipman ithalatının yüzde 12'sini gerçekleştirmiştir.⁶ ABD'nin bölgedeki diğer önemli silah ticareti ortakları arasında Katar ilk beş alıcı ülke arasındayken, Birleşik Arap Emirlikleri yaklaşık yüzde 2'lik pay ile on birinci sırada yer almıştır. SIPRI'nin verileri incelendiğinde, ABD'nin bölge ülkeleriyle gerçekleştirdiği askeri anlaşmalar aracılığıyla modern savaş ekipmanlarının sevkiyatını artırarak bölgedeki hâkimiyetini artırdığı anlaşılmaktadır. Bu durum, Körfez ülkelerinin savunma gücünü modernleştirmekle birlikte ABD'ye olan karşılıklı bağımlılığını artırması önemli bir güvenlik sorunu olarak görülmektedir.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2024 yılında onayladığı kararda, Savunma Güvenlik İşbirliği Ajansı aracılığıyla ABD ile Suudi Arabistan yüksek miktarlı bir silah anlaşması gerçekleştirmiştir. Söz konusu satışın temel amacının, Suudi Arabistan'ın sınır güvenliği alanındaki savunma kapasitesini güçlendirmek olduğu belirtilmiştir. Anlaşma çerçevesinde, TOW silah sisteminin bir parçası olan çoklu görevlerde kullanabilen, hassas hedefleme özelliğine sahip, güdümlü, radyo frekanslı, savaş başlığıyla donatılmış TOW 2A- BGM-71E-4B-RF füzeleri içeren yaklaşık 440

²SIPRI, (2025). "Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki uluslararası silah transferlerindeki son trendler".

<https://www.sipri.org/commentary/topical-background/2025/recent-trends-international-arms-transfers-middle-east-and-north-africa>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

³Tartir- Morsy, 2023: s.5.

⁴Erboğa, 2023: s.11.

⁵SIPRI, (2026). "Avrupa'daki talebin artmasıyla küresel silah ticareti akışı yaklaşık yüzde 10 arttı."

<https://www.sipri.org/media/press-release/2026/global-arms-flows-jump-nearly-10-cent-european-demand-soars>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

⁶The National News, (2026). "SIPRI verilerine göre, ABD küresel silah tedarikinde lider konumda olup, en büyük alıcı ülke Suudi Arabistan'dır.", <https://www.thenationalnews.com/business/2026/03/08/us-tops-global-arms-supply-with-saudi-arabia-the-main-recipient-sipri-data-finds/>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

milyon dolar değerinde bir askeri silah satışı gerçekleştirilmiştir.⁷

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2025 yılında onayladığı kararda, Savunma Güvenlik İşbirliği Ajansı ile Katar Hükümeti arasında yüksek bütçeli bir silah satışı anlaşması yürürlüğe girmiştir. Bahsedilen silah anlaşmasının amacı, Katar'ın bölgesel tehditlere yönelik caydırıcılık temelli savunma ve güvenlik yeteneklerinin geliştirilmesi olduğu açıklanmıştır. Anlaşma kapsamında, MQ-9B insansız hava araçları, savaş uçaklarına entegre edilen güdümlü hava-kara mühimmat sistemi JDAM, bombardıman operasyonlarında kullanılan BLU-111 çok amaçlı bombalar ve insansız hava araçlarından fırlatılabilen lazer güdümlü hassas vuruş yeteneğiyle öne çıkan AGM-114R2 Hellfire II füzelerini içeren yaklaşık 1,96 milyar dolar değerinde askeri ekipmanın Katar'a satışı yapılmıştır.⁸

Yine ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2025 yılında onayladığı karar çerçevesinde, Savunma Güvenlik İşbirliği Ajansı aracılığıyla Birleşik Arap Emirlikleri Hükümeti ile F-16 savaş uçaklarına ilişkin bir satış anlaşması gerçekleştirilmiştir. Söz konusu savaş uçaklarının satışının amacının, ABD ile Birleşik Arap Emirlikleri arasındaki savunma alanındaki ortaklık ilişkisinin güçlendirmek olduğu belirtilmiştir. Anlaşma çerçevesinde, F-16 savaş uçağı ve uçağa ait ekipmanlarının satışını içeren yaklaşık 130 milyon dolarlık anlaşma gerçekleştirilmiştir.⁹ İlgili anlaşmalar incelendiğinde, Körfez bölgesinin önemli aktörleri ile ABD arasında yüksek maliyetli gelişmiş teknolojik yeteneklere sahip savaş

ekipmanlarını kapsayan çeşitli iş birlikleri yapılmıştır. Bu kapsamda, Körfez ülkelerinin askeri ekipman ithalatında önemli stratejik ortaklarından birinin ABD'nin olduğu çıkarımına varılmaktadır.

Körfez Ülkelerinin Avrupa Devletleriyle Geliştirdiği Askeri Ekipman Ticareti

Körfez ülkeleri, bölgesel kapsamda artan farklı nitelikteki güvenlik tehditlerine karşı etkili savunma kapasiteleri oluşturabilmek amacıyla ABD ve Avrupa ülkeleriyle önemli miktarlarda askeri ekipman ticareti gerçekleştirmektedir. Bu çerçevede, Avrupa devletlerinin Körfez bölgesine yönelik insansız hava araçları, savaş uçakları, tanklar ve balistik füzeler gibi modern askeri ekipmanların ihracatında önemli bir artış yaşanmaktadır.¹⁰ Avrupa'dan Körfez bölgesine yönelik silah ticaretindeki artışın temel amaçlarından biri, Körfez kaynaklı enerji arzının güvenliğinin sağlanmasıdır. Bununla birlikte Avrupa, ulusal çıkarları kapsamında Körfez ülkeleriyle geliştirdikleri savunma iş birlikleri aracılığıyla bölge üzerindeki gücünü artırmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Körfez ülkeleri Avrupa ile askeri ekipman ithalatını artırarak ABD'yle artan savunma iş birliğine olan bağımlılıklarını azaltması stratejik önceliği haline gelmiştir.¹¹

Birleşik Arap Emirlikleri, Avrupa savunma şirketleriyle ağırlıklı olarak deniz kuvvetlerinin kabiliyetlerini geliştirmeye yönelik iş birlikleri yürütmektedir. Bu yaklaşım, ülkenin bölgesel deniz güvenliğini sağlama ve önemli deniz ticaret yolları

⁷ Defense Security Cooperation Agency, (2024). Kingdom of Saudi Arabia – TOW 2A & TOW 2B Missiles, Transmittal No. 24-11.

⁸ Defense Security Cooperation Agency, (2025). Qatar – MQ-9B Remotely Piloted Aircraft. Transmittal No. 25-16

⁹ Defense Security Cooperation Agency, (2025). United Arab Emirates – F-16 Sustainment. Transmittal No. 25-25

¹⁰ SIPRI, 2026: s.11.

¹¹ Arab Gulf States Institute, (2021). "Daha Çok Silah, Daha Az Etki mi? Bölgesel Askerileşme Ortamında Avrupa-Körfez İlişkileri". <https://agsi.org/analysis/more-arms-less-influence-europe-gulf-relations-amid-regional-militarization/>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

üzerindeki hakimiyetini artırma hedefiyle doğrudan ilişkilidir. 2024 yılında Abu Dabi yönetimini temsil eden ulusal savunma şirketi EDGE Group ile İtalya merkezli deniz ekipmanları üreten Fincantieri arasında modern savaş gemilerinin üretimini içeren yaklaşık 970 milyon ABD doları değerinde önemli bir ticaret gerçekleştirilmiştir.¹² Söz konusu iş birliği, BAE'nin deniz kuvvetlerinin envanterini yenileme hedefinin bir göstergesi olarak görülmektedir. 2025 yılında EDGE, Fransız denizcilik şirketi olan CMN Naval ile yaklaşık 1 milyar ABD doları tutarında çıkarma gemileri, çeşitli deniz araçları ve donanma ekipmanlarını içeren önemli bir anlaşma imzalanmıştır.¹³ Bu durum, BAE'nin amfibi operasyonlardaki kabiliyetlerini güçlendirmeye yönelik önemli bir adım olarak öne çıkmaktadır. 2026 yılında ise EDGE, Fransız menşeli savunma amaçlı akıllı silah üreticisi Safran Defense ile uzun menzilli füzeler ve modern silah teknolojilerini kapsayan ortak bir iş birliği anlaşması onaylamıştır.¹⁴ Bahsedilen çeşitli anlaşmalar ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin Avrupa savunma şirketleriyle geliştirdiği çok yönlü iş birlikleri, askerî kapasitesini yeni nesil teknoloji sistemlerle güçlendirmeyi hedefleyen güvenlik stratejisinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Suudi Arabistan yönetimi, savunma tedarikinde temel ortak konumunda

bulunan ABD'ye olan bağımlılığını azaltmak amacıyla Avrupa merkezli savunma şirketleriyle kapsamlı iş birlikleri geliştirmektedir. Bu strateji doğrultusunda Riyad yönetimi, hem uluslararası iş birlik ağını çeşitlendirmekte hem de küresel savunma pazarında etkinliğini artırmayı hedeflemektedir. Suudi Arabistan'ın savunma harcamalarında ağırlıklı olarak hava savunma sistemlerinin öncelikli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu kapsamda ülkenin yerli savunma sanayi kuruluşlarından Saudi Arabian Military Industries(SAMI) küresel pazardaki konumunu güçlendirmek amacıyla uluslararası savunma fuarlarında Avrupalı şirketlerle çeşitli iş birlikleri yürütmektedir. Bu iş birlikleri arasında, Fransız havacılık ve savunma şirketleri Safran ve Airbus ile gerçekleştirilen hava platformları ve ekipman tedarikine yönelik çeşitli anlaşmalar öne çıkmaktadır. Söz konusu gelişmeler, Fransa ile Suudi Arabistan arasındaki stratejik ortaklık ilişkilerinin artmasına katkı sağlamaktadır. 2025 yılında Airbus ile Riyad yönetimi arasında yaklaşık 2 milyar ABD doları tutarında yüksek bütçeli bir anlaşmanın imzalanması, iki ülke arasındaki artan savunma iş birliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir.¹⁵ 2026 yılının şubat ayında Riyad'da gerçekleştirilen Dünya Savunma Fuarı'nda Airbus şirketi Suudi Arabistan'ın hava alanındaki yeteneklerini artırmak ve ikili ortaklığını güçlendirmek amacıyla önemli

¹² EDGE, (2024). "EDGE Group ve Fincantieri, MAESTRAL adıyla ortak gemi inşa girişimini resmileştirdi ve 10 adet savaş gemisi için 400 milyon Euro'luk sipariş verdiğini duyurdu.". <https://edgegroup.ae/news/edge-group-and-fincantieri-formalise-shipbuilding-joint-venture-maestral-and-announce-400>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

¹³ EDGE, (2025). "EDGE, CMN NAVAL ile milyarlarca avroluk ortak girişim yoluyla denizcilik yeteneklerini genişletmeye devam edecek.". <https://edgegroup.ae/news/edge-continue-expansion->

[its-naval-capabilities-through-multi-billion-euro-joint-venture-cmn](https://edgegroup.ae/news/edge-continue-expansion-its-naval-capabilities-through-multi-billion-euro-joint-venture-cmn), (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

¹⁴ Safran, (2026). "EDGE Group ve Safran, Akıllı Silah Pazarını Altüst Etmek İçin Güçlerini Birleştirdi". <https://www.safran-group.com/pressroom/edge-group-and-safran-join-forces-disrupt-smart-weapons-market-2026-02-23>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

¹⁵ Arab News, (2025). "Suudi Arabistan ve Fransa, bir dizi anlaşmanın ortasında havacılık sektörüne 2,6 milyar dolarlık yatırım potansiyelini gördü.". <https://www.arabnews.com/node/2604903/amp>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

miktarlarda yatırım yapma kararı olarak yeni anlaşmaların oluşturulmaya başlandığını duyurmuştur.¹⁶ Ayrıca, SAMI ile İspanyol deniz donanma ekipmanları üreten Navantia şirketiyle 2025 yılında önemli bir askeri iş birliği anlaşması gerçekleştirilmiştir. Bu iş birliği kapsamında, Suudi Arabistan donanma envanterini modernize etmek amacıyla Navantia şirketinden Avante 2200 model savaş gemisi, insansız denizaltı ve elektronik modern sistemleri içeren geniş kapsamlı bir tedarik anlaşması yapmıştır.¹⁷ 2024 yılında SAMI ile Avrupa merkezli füze üreticisi MBDA arasında Suudi Arabistan'ın saldırı yeteneğini güçlendirmek amaçlı kısa ve orta menzilli füzelerin satışı gerçekleştirilmiştir.¹⁸ 2026 yılında düzenlenen Dünya Savunma Fuarı'nda MBDA, Riyad yönetimine yeni nesil füzelerini tanıtarak yüksek bütçeli savunma anlaşmalarında yer almak istediğini duyurmuştur.¹⁹ Bu çerçevede, Suudi Arabistan petrol ihracatından elde ettiği yüksek miktarlardaki gelirleri, Avrupa merkezli savunma şirketleriyle geliştirdiği çeşitli işbirlikleri aracılığıyla savunma altyapısını modernizasyonuna harcamaktadır. Böylece, Körfez bölgesindeki askeri üstünlüğünü sürdürme yönündeki uzun vadeli hedefinin altyapısını oluşturmaktadır.

Katar, yerel savunma altyapısını yeni nesil askerî teknolojilere uyum sağlayacak biçimde yeniden yapılandırmayı stratejik

bir hedef olarak benimsemektedir. Bu doğrultuda Katar, Avrupa merkezli savunma şirketleri açısından önemli bir tedarik ortağı haline gelmiştir. Katar yönetiminin temel savunma odaklı yatırım kuruluşu olan Barzan Holdings, modern insansız askeri teknolojilerinin satın alınması amacıyla uluslararası savunma fuarlarında Avrupalı şirketlerin ürettiği sistemlere yönelik kapsamlı ortaklıklar geliştirmektedir. Bu çerçevede, 2020 yılında Barzan Holdings ile Birleşik Krallık merkezli yeni nesil hava platformları üreticisi Aerolis arasında stratejik bir ortaklık tesis edilmiştir. Söz konusu iş birliği kapsamında Barzan, Aerolis tarafından geliştirilen insansız hava araçları, savaş uçakları ve çeşitli hava platformlarına yönelik önemli yatırımlar gerçekleştirmiştir. 2026 yılında Barzan ile Aerolis arasında Katar Silahlı Kuvvetleri'nin envanterine yeni nesil savunma platformlarının entegrasyonunu içeren yaklaşık 902,96 milyon ABD doları olan çeşitli anlaşmalar imzalanmıştır.²⁰ Bu anlaşmalar, Katar'ın savunma kapasitesini artırmaya yönelik uzun vadeli bir stratejik ortaklığın gelişmesi olarak değerlendirilmektedir. 2026 yılında Katar Devleti, hava sahasına yönelik saldırı algılama kapasitesini artırmak amacıyla Fransız savunma sanayi şirketi Thales Group tarafından geliştirilen Ground Master radar serisine ait GM200 MM/A ve

¹⁶Saudia Press Agency, (2026). "Sanayi Merkezi ve Airbus, Suudi Arabistan'da Havacılık Sektörünün Yerelleştirilmesi Konusunda Mutabakat Zaptı İmzaladı". <https://www.spa.gov.sa/en/N2507630>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

¹⁷Defense Arabia, (2024). "Suudi Arabistan, Navantia Sözleşmesiyle Donanma Filosunu Genişletiyor". <https://english.defensearabia.com/saudi-arabia-signs-contract-for-advanced-naval-vessels/#:t>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

¹⁸Defense Arabia, (2024). "MBDA, WDS 2024'te Vizyon 2030'u destekliyor."

<https://english.defensearabia.com/mbda-supporting-vision-2030-at-wds-2024/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

¹⁹Defensehere, (2026). "MBDA, WDS 2024'te Suudi Arabistan'ın 2030 Vizyonunu destekliyor." <https://defensehere.com/en/mbda-supports-saudi-vision-2030-at-wds-2024/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

²⁰Breaking Defense, (2026). "Barzan yöneticisi yeni iş planını anlattı, anlaşmaları ve yeni platformları açıkladı." <https://breakingdefense.com/2026/01/barzan-exec-talks-new-business-plan-unveils-agreements-and-new-platforms/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

GM400a sistemlerini tedarik etmiştir.²¹ Söz konusu radar sistemlerinin, insansız hava araçları kaynaklı saldırı tehditlerin tespitinde Katar Hava Kuvvetleri'ne önemli bir avantaj sağlaması öngörülmektedir. Bu çerçevede Katar, hava savunma sahasını güçlendirmek üzere insansız hava araçlarının tehditlerine karşı koyabilen modern radar sistemlerine yönelmiştir. 2022 yılında Alman menşeli savunma şirketi Rheinmetall ile hava savunma sahasının güvenliğini artırmaya yönelik insansız hava aracı karşıtı sistemleri kapsayan çeşitli anlaşmalar imzalanmıştır.²² Katar Devleti, silahlı kuvvetlerini modern teknolojilere uyumlu hale getirmek amacıyla Avrupa merkezli savunma şirketleriyle çeşitli iş birlikleri geliştirmektedir. Bu çerçevede, insansız hava araçları, radar sistemleri ve yapay zekâ destekli askerî teknolojilerin tedarikine odaklanan iş birlikleri ön plana çıkmaktadır. Bahsedilen gelişme, Katar'ın sadece saldırı kapasitesini artırmakla kalmayıp aynı zamanda bölge dışı stratejik ortaklıklarını artırdığı ve uzun vadede savunma sanayisi altyapısını geliştirmeye yönelik kapsamlı bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, Körfez bölgesinin değişen güvenlik yapısına uyum sağlamaya çalışan Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar stratejik iş birliklerini çeşitlendirme yönünde güvenlik politikası izlemektedir. Bu çerçevede söz konusu ülkeler, son yıllarda bölgenin temel askerî tedarikçisi konumunda bulunan ABD'ye olan

bağımlılıklarını azaltma hedefi doğrultusunda Avrupa merkezli savunma şirketleriyle ortaklıklarını artırmaktadır. Bu çok yönlü ortaklık stratejisi doğrultusunda Körfez ülkeleri, savunma altyapılarını modernize etmekte ve yeni nesil askerî teknolojilerin tedariki yoluyla silahlı kuvvetlerinin etkinliğini artırmayı amaçlamaktadır. Ancak, envanterlerine dahil edilen modern askeri sistemlerin etkin kullanımı için gerekli olan askeri uzmanlık ve eğitim programlarının yetersizliği önemli bir yapısal eksiklik olarak öne çıkmaktadır. 28 Şubat 2026'da ABD-İsrail ve İran arasında başlayan savaş, Körfez ülkelerinin savunma altyapılarına yönelik artan misilleme saldırılarıyla bölge ülkelerinin savunma güvenliğini olumsuz etkilemiştir. Savaş boyunca İran'dan gönderilen balistik füzelerin saldırılarını engelleme ve önleme konusunda sistemsel açıdan güvenlik sorunları meydana gelmiştir. Ayrıca, İran'ın artan saldırılarına karşılık Körfez ülkelerinin savunma sistemleri ve askeri ekipmanlarının sahadaki işlevselliği bu savaşta sorgulanmaya başlanmıştır. Bu durum, Körfez ülkelerinin savunma modernizasyonunu büyük ölçüde teknoloji tedariki odaklı bir stratejiye dayandırdığını ancak buna karşın askeri uzmanlık, kapsamlı eğitim programları ve yeterli askeri personel eksikliği gibi unsurların zayıf kaldığını göstermektedir. Yüksek maliyetli savunma yatırımları, uzman askeri birliklerle desteklenmediğinde savaş alanında sınırlı bir etki yaratmaktadır. Bu unsurlar eksik kaldığında, geniş çaplı yatırımların dahi savaşta beklenen caydırıcılığı sağlayamadığı sonucuna

²¹ Defense C4, (2026). "Katar, Thales'in Ground Master Radarlarıyla Hava Sahası Savunmasını Güçlendiriyor", <https://www.c4defence.com/en/qatar-thales-gm400-gm200-radar-contract/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

²² Qatar News Agency, (2022). "Silahlı Kuvvetler Askeri Alanlarda Bir Dizi İşbirliği Anlaşması İmzaladı",

<https://qna.org.qa/en/news/news-details?id=0074-the-armed-forces-sign-a-number-of-cooperation-agreements-in-the-military-fields&date=23/03/2022>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

varılmaktadır. Ayrıca, envanterlerine katılan savunma sistemlerinin operasyonel süreçte nasıl kullanılacağına önceden test edilmemesi, bölgesel çaplı savaflara hazırlık gibi önemli bir sorunu gündeme getirmektedir. Bu savaşta görüldüğü üzere İran'ın Körfez ülkelerine gönderdiği balistik füze saldırıları, savunma yatırımlarına rağmen bu sistemlerin aşılabilirdiğini göstererek bahsedilen teknolojilerin caydırıcılığını sorgulatmıştır. Bu durum, savunma kapasitesinin etkinliğini yalnızca teknoloji odaklı yatırımla değil, aynı zamanda bilgi, deneyim ve askeri uzmanlığa bağlı olduğunu göstermektedir. Aksi takdirde, savaş sürecinde düşman birliklerin misilleme saldırılarına yönelik olarak tek başına savunma sistemlerinin önemli bir caydırıcılık etkisi yaratmadığı sonucuna varılmaktadır.

Kaynakça

Arab Gulf States Institute, (2021). "Daha Çok Silah, Daha Az Etki mi? Bölgesel Askerileşme Ortamında Avrupa-Körfez İlişkileri". <https://agsi.org/analysis/more-arms-less-influence-europe-gulf-relations-amid-regional-militarization/>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

Arab News, (2025). "Suudi Arabistan ve Fransa, bir dizi anlaşmanın ortasında havacılık sektörüne 2,6 milyar dolarlık yatırım potansiyelini görüştü." <https://www.arabnews.com/node/2604903/amp>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

Breaking Defense, (2026). "Barzan yöneticisi yeni iş planını anlattı, anlaşmaları ve yeni platformları açıkladı." <https://breakingdefense.com/2026/01/barzan-exec-talks-new-business-plan-unveils-agreements-and-new-platforms>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

Defense Arabia, (2024). "Suudi Arabistan, Navantia Sözleşmesiyle Donanma Filosunu Genişletiyor". <https://english.defensearabia.com/saudi-arabia-signs-contract-for-advanced-naval->, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

Defense Arabia, (2024). "MBDA, WDS 2024'te Vizyon 2030'u destekliyor." <https://english.defensearabia.com/mbda-supporting-vision-2030-at-wds-2024/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

Defense C4, (2026). "Katar, Thales'in Ground Master Radarlarıyla Hava Sahası Savunmasını Güçlendiriyor", <https://www.c4defence.com/en/qatar-thales-gm400-gm200-radar-contract/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

Defensehere, (2026). "MBDA, WDS 2024'te Suudi Arabistan'ın 2030 Vizyonunu destekliyor." <https://defensehere.com/en/mbda-supports-saudi-vision-2030-at-wds-2024/>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

Defense Security Cooperation Agency, (2024). Kingdom of Saudi Arabia – TOW 2A & TOW 2B Missiles, Transmittal No. 24-11.

Defense Security Cooperation Agency, (2025). Qatar – MQ-9B Remotely Piloted Aircraft. Transmittal No. 25-16.

Defense Security Cooperation Agency, (2025). United Arab Emirates – F-16 Sustainment. Transmittal No. 25-25.

EDGE, (2024). "EDGE Group ve Fincantieri, MAESTRAL adıyla ortak gemi inşa girişimini resmileştirdi ve 10 adet savaş gemisi için 400 milyon Euro'luk sipariş verdiğini duyurdu." <https://edgegroup.ae/news/edge-group-and-fincantieri-formalise-shipbuilding-joint-venture-maestral-and-announce-400>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

EDGE, (2025). "EDGE, CMN NAVAL ile milyarlarca avro'luk ortak girişim yoluyla denizcilik yeteneklerini genişletmeye devam edecek." <https://edgegroup.ae/news/edge-continue-expansion-its-naval-capabilities-through-multi-billion-euro-joint-venture-cmn>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).

Erboğa, A. (2023). Körfez Ülkelerinin Savunma Politikaları. Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi, 10(2), 15-47. <https://doi.org/10.26513/tocd.1349763>.

ORSAM (Ortadoğu Araştırmaları Merkezi), (2025). "Körfez'de Bölgesel Askerî Gerginlikler ve Ekonomik Çeşitlendirmede İstikrar Arayışı", <https://orsam.org.tr/yayinlar/korfezde-bolgesel-askeri-gerginlikler-ve-ekonomik-cesitlendirmede-istikrar-arayisi/>, (Erişim Tarihi: 14 Mart 2026).

Saudia Press Agency, (2026). "Sanayi Merkezi ve Airbus, Suudi Arabistan'da Havacılık Sektörünün Yerelleştirilmesi Konusunda Mutabakat Zaptı İmzaladı". <https://www.spa.gov.sa/en/N2507630>, (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).

SIPRI, (2025). "Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki uluslararası silah transferlerindeki son trendler". <https://www.sipri.org/commentary/topical-background/2025/recent-trends-international->

[arms-transfers-middle-east-and-north-africa](#) , (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).
SIPRI, (2026). "Avrupa'daki talebin artmasıyla küresel silah ticareti akışı yaklaşık yüzde 10 arttı.". <https://www.sipri.org/media/press-release/2026/global-arms-flows-jump-nearly-10-cent-european-demand-soars> , (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).
SIPRI Fact Sheet, (2026). Trends in International Arms Transfers- 2025: 1-12.
Tartir, A.- Morsy, M. (2023). The Securitization of Everyday Life: Where are the People?. PRISME, No.2 : 1-9.
The National News, (2026). " SIPRI verilerine göre, ABD küresel silah tedarikinde lider konumda olup, en büyük alıcı ülke Suudi Arabistan'dır.", <https://www.thenationalnews.com/business/2026/03/08/us-tops-global-arms-supply-with-saudi-arabia-the-main-recipient-sipri-data-finds/>, (Erişim Tarihi: 21 Mart 2026).
Qatar News Agency, (2022). "Silahlı Kuvvetler Askeri Alanlarda Bir Dizi İşbirliği Anlaşması İmzaladı", <https://qna.org.qa/en/news/news-details?id=0074-the-armed-forces-sign-a-number-of-cooperation-agreements-in-the-military-fields&date=23/03/2022> , (Erişim Tarihi: 22 Mart 2026).



DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40 info@dipam.org

+90 216 310 30 50 www.dipam.org

Merdivenköy Mah. Nur Sok. Business İstanbul
A Blok Kat:12 No:115, Kadıköy/İstanbul

YAZAR HAKKINDA

Merve Güllü GÖKTAŞ, 2018-2022 akademik döneminde Akdeniz Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler bölümünde lisansını tamamlamış. 2023-2025 döneminde Akdeniz Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde 'Soğuk Savaş Sonrası Yeni Nesil Ateşli Savaşların Doğuşu ve Yapay Zekâ Destekli Askeri Teknolojilerin Yükselişi' adlı yüksek lisans tezini tamamlamıştır. 2026 döneminde DİPAM'da Körfez Bölgesi Güvenliği alanında stajyerlik yapmaktadır. Akademik ilgi alanları güvenlik çalışmaları, modern askeri teknolojiler ve savunma stratejileri üzerine odaklanmaktadır.